

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România și străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminică 8 franci pe an.

Redacția,

Tipografia și Administrația:
BRAȘOV, PIAȚA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 cor., Fără dus acasă pe an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Un număr 10 bani. Inserate: un şir pe 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif și învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Adunarea poporală dela Hateg.

Cuvântarea d-lui Dr. Teodor Mihali.

Onorată adunare, iubiți frați români!

La invitarea fruntașilor d-v. din aceste ținuturi, am alergat cu toată plăcerea la adunarea d-voastră de astăzi. Am avut cu acest prilej o bucurie nespuse de mare, văzându-vă adunați în număr atât de mare la această adunare, ca să cunoașteți mai deaproape pe fruntași d-voastră, cari, precum a dat pildă d-l antevorbitor Vladone, vă conduc pe cele mai bune căi, pentru ca să ne ajungem scopurile noastre dorite.

Cu părere de rău trebuie să vă comunic, că iubitul nostru președinte d-l G. Pop de Băsești (*Trăiască*) împiedecat fiind de afaceri publice locale, n-a putut veni astăzi în mijlocul d-voastră, dar vă trimite prin mine cele mai cordiale salutări și vă dorește tot binele și toată fericirea. (*Trăiască*).

Cu atât mai mult m-am bucurat, când în călătoria mea din mari depărțări, am putut să fiu însoțit de iubitul meu prieten și vechiul meu tovarăș de luptă d-l V. Lucaci (*Trăiască*), care abia a sosit din mari depărțări la locuința sa și la vocea și rugarea d-voastră a venit în mijlocul d-voastră, ca nu numai cu scrisul, dar și cu cuvântul să vă îndemne la fapte bune, a venit să vă spună, că în ziua de astăzi trăim vremi de lumină și de căldură și că se apropie momentul, când libertatea popoarelor va fi intrupată, realizată, acea libertate, fraților, pentru care omenirea până acum atât de multe și de mari jertfe a adus, dar mai cu seamă am adus noi Români din această țară ca pe urma lor să beneficiem și noi de această libertate. Dar tot nu desădăduim, pentru că știm, că programul nostru și ideile noastre sunt bazate pe adevăruri dumnezeiești, precum a întonat antevorbitorul meu, iubitul d-voastră conducător din aceste ținuturi — și tot ce e drept, tot ce e curat, trebuie să învingă odată. (*Trăiască*).

Fraților, ar fi să vă vorbesc pe scurt despre situațiunea actuală politică din parlament, fiind eu deputat. (*Să trăiți*).

Situațiunea politică din țara noastră în parlamentul de pe malul Dunării a ajuns la un punct mort. E înglodată în nomol și nu se ivește nimeni, care să tragă carul politice maghiare din acest nămol. Că așa s-a întâmplat, e lucru firesc, pentru că noi partidul național român, de mult am spus în acest parlament de pe malul Dunării: Domnilor, acei, cari vin aici să reprezinte popoarele acestei țări, nu sunt adevărații reprezentanți ai acestor popoare, (*Așa e*) deci nu pot cunoaște durerile și năcazurile popoarelor din această țară și prin urmare nici nu pot să aducă legi, cari să fie folositoare popoarelor acestei țări și cerem, ca numai decât să se intro-

ducă legea votului universal (*Trăiască*), ca pe baza acestei legi poporul să-și aleagă reprezentanții săi adevărați. Pentru că ce poate fi scopul unui guvern al țării, dacă voește, ca țara să fie fericită? Trebuie să năzuiești, ca să conduci destinele țării așa, ca și popoarele acestei țări să fie fericite, căci din fericirea, bunăstarea și progresul popoarelor urmează de sigur progresul și înaintarea statelor, căci au trecut de mult acele vremi când se susținea în politică, că statul e pentru sine. Nu, domnilor și fraților, statul este pentru popor, statul e mijlocul, ca popoarele, cari locuiesc într-o țară să poată fi fericite pe acel pământ și alt scop un guvern nu poate să aibă, decât numai acela, ca să conducă destinele țării spre îndestulirea și fericirea popoarelor din țară.

Ce vedem însă noi fraților? Vedem că guvernele, cari se perindează în această țară, nu numai că nu ajutază poporul și nu-i dau ajutor ca să înainteze pe calea culturii și a progresului, dar parcă din adins pun piedeci în dezvoltarea poporului și cu deosebire ne pun piedeci nouă naționalităților nemaghiare și nouă Românilor. Și pentru ce? De sigur pentru aceea, că văd că ne-am trezit și noi la razele luminei culturii și-și dau seama, că dacă vom merge înainte pe aceasta cale, atunci ei nu vor mai putea să ne apese și să ne nedreptățească pe noi.

Fraților, dacă ar trebui să vă înșir toate păcatele acestui guvern dela venirea lui la putere când a făcut multe și mari promisiuni de îmbunătățirea soartei popoarelor din această țară, și până acum, ar trebui să vă fac o listă lungă din păcatele acestui guvern, (*Jos cu el*) înșirându-vă toate nedreptățile, cari le-a săvârșit oprindu-ne în dezvoltarea noastră liberă pe terenul cultural, economic și cu deosebire politic. Cu emfază însă a răspuns acel domn prim-ministru d-lui Dr. St. Pop deputat (*Trăiască*), că dacă ar fi om cu drept, ar trebui să recunoască, că numai în puterea aceleiași îndreptățiri e el deputat astăzi în parlament. Dar vă întreb d-lor, națiunea română care locuiește această țară ca popor autohton, ca popor bine organizat, care dispune de toate clasele suficiente, fie ca inteligentă, fie ca industrie, ori comerț, ori agricultură, oare despre un popor de 3 milioane se poate presupune să fie îndestulit cu cinci oameni în parlament? (*Nu se poate!*) E prin urmare o crudă ironie, o batjocură a acestui domn prim-ministru, când susține în parlament, că noi suntem îndreptății în această țară.

Cea mai mare nedreptate care ne-o face nouă astăzi guvernul, după părerea mea, e acel mare atentat as-cuns, care vrea să nimicească clasa noastră economică, înființând în Budapesta bănci cu banii statului, deci și cu ai noștri, ca să facă *coloniadri maghiare*. Acest guvern, fraților, care

a încercat deja să maghiarizeze această țară și să ne nimicească cu colonizări a putut căpăta convingerea, că nu și-a ajuns scopul și nu-l va ajunge nici odată (*Nici odată*). Nu ne temem, că va veni să ne despoieze, dar protestăm sus și tare că pe pământul acesta, pe care strămoșii l-au apărut cu sângele lor, să vie să și-l parceleze la cine știe ce venetici din alte părți, pe cari să-i aducă aici ca să ne amărască viața. (*Ruşine să le fie*).

Înghițim noi destule amărăciuni în această patrie și cu toate acestea noi, popor de ordine, nu ne pierdem cumpătul și sperăm într'un viitor mai bun, ne alipim de această țară, o susținem cu sângele și avutul nostru, dar zicem, că a sosit timpul când trebuie ca în țara aceasta să ni-să recunoască și drepturile noastre. (*Așa trebuie! Așa vrem!*)

Apoi fraților, dacă d-lor multă vreme ne vor șicana, dacă multă vreme vor lucra la nimicirea noastră materială și noi vom găsi, că e potrivit ca să ne apărăm contra acestor atacuri pentru ca să ne asigurăm existența noastră materială, căci dacă bunul Dumnezeu ne-a lăsat să trăim pe acest pământ, suntem în drept să ne câștigăm pâinea de toate zilele cu munca noastră; când o veni un timp oare-care ca să ne separăm munca noastră de munca lor și când brațele și puterea poporului românesc va fi concentrată într'un loc, când holdele feudalilor, cari dispun de mii de lanțuri de pământ n'or mai fi lucrute de brațe românești (*Să ajute Dumnezeu!*) atunci îi întreb pe ei ce vor face cu aceste holde?

Prin urmare și din acest loc precum și din parlament îi provocăm și le spunem, că până aici și mai departe nu! (*Jos cu ei*). Că în ce direcțiune se va desvolta criza ce bântuie astăzi țara, pe noi nu ne mai impoartă; poftescă părinții patriei, aleși prin sulilele jandarmilor, prin corupțiune și tradare, poftescă să șadă în acel palat frumos de pe malul Dunării și să voteze până vor îmbătrâni, noi până atunci trebuie să ne reculegem să ne strângem ca mănunchiu, pentru ca atunci când vor sosi zorile libertății noastre, să fim în clar cu situațiunea noastră și atunci să zicem, că noi de veacuri în această țară ne-am luptat pentru libertate și o cerem și astăzi.

Dar nu voim să jignim alte popoare, interesele noastre nu sunt contrare interesului țării, dinastiei, politice mai mari, căci noi avem atâta minte și atâta înțelepciune, ca să mergem pe acea cale bună, potrivită, care asigură în vremile de azi libertatea popoarelor în aceasta lume și eu cred, fraților, că acel moment nu e departe și de aceea trebuie să ne ținem gata să fim trezi și cu ochii în patru și să nu lățim între noi zizanie, să fim solidari și să ne iubim unii pe alții, precum v-a îndemnat vrednicul d-voastră fruntaș din aceste părți, căci ori ce acțiune, care pornește din adevă-

rata iubire de frate și de neam este binecuvântată de Dumnezeu iar ori-ce acțiune, care pornește din ură, cum e acțiunea guvernului, aceea nici-odată nu va sfârși bine.

Și acum fraților, fiindcă mai sunt mulți, cari vor să ia cuvântul, vă spun numai pe scurt, că în ceea ce privește situațiunea noastră politică, fiți pe pace și liniștiți, căci comitetul partidului național român (*Trăiască*) ales de reprezentanții neamului românesc la conferința din Sibiu, va conduce afacerile d-voastră și ale neamului românesc în cea mai deplină înțelegere. Fiecare din membrii comitetului partidului național e pus la post, care e mai în stare să-l îndeplinească și acțiunea e îndrumată rațional. Ori ce ar zice unii, cari vâra vrajba, că e ceartă între domni, nu e drept. Intre domni este iubire și dragoste ce o dorește și poporul nostru, căci domnind această iubire și dragoste, cu toții ne vom bucura de roadele, la care vom ajunge pe terenul vieții noastre culturale, economice și politice.

Încă un cuvânt fraților! Bucuria mea e nespuse, când mă văd în mijlocul d-voastră, dar a crescut aceasta bucurie când înaintea mea din acest loc a vorbit un tânăr avocat cu atâta înțelepciune și însuflețire, tânăr care acum 5 ani, când am călătorit în Banat era numai începător în viața politică și abia avu curajul să ia cuvântul, când văd, cât a progresat acel conducător, deduc că și ceilalți conducători sunt tot atât de luminați și de înaintați în conștiința culturii sentimentului național și cu plăcere trebuie să constat că ne întrec pe noi și noi ne vom bucura dacă acești tineri vor trece peste capacitatea și energia noastră, căci aceasta e natural, aceasta e evoluțiunea timpurilor și nu e ertat să stăm locului, trebuie să progresăm înainte.

În sfârșit fraților nu mai am să vă spun altceva, decât că, pe când văd că în mijlocul d-voastră aveți atari conducători, să ne lăsați pe viitor să mergem în alte ținuturi mai rămase. Și când fraților, careva din d-voastră nu va ști a se orienta în politica noastră mare, să știți, că comitetul partidului național a înființat jurnale, cari stau sub înțeleapta conducere a d-lui Vasile Goldiș, care muncește zi și noapte (*Trăiască*) numai cu acea mângăere, că ori când va ajunge, pentru că e încă tânăr, să vadă realizat visul ce a avut în tinerețele sale. Dumnezeu să ni-l ție mulți ani, (*Trăiască*) ca la postul în care l-am pus să ne reprezinte tot cu aceeași demnitate și energie, înțelepciune și bărbăție, cu care ne-a reprezentat până acum (*Trăiască*).

Să vă văd fraților și cu altă ocaziune veseli și sănătoși și vă rog, dacă vă veți depărta pe la vetrele d-voastră, să spuneți și celor ce n-au putut să participe la aceasta adunare, că le trimit salutul meu frățesc și dragostea întreagă a comitetului național român și că vă dorim toată

fericirea. Să trăiți la mulți ani! (*Ovațiuni îndelungate.*)

Vorbirea părintelui Dr. Vasile Lucaciu.

Frați iubiti și dulci surori!

Mărturisesc, că atunci când am stat înaintea unei adunări, care înfățișa toate popoarele din lumea cunoscută, m'am simțit pătruns de-o adâncă emoțiune, pentru că simțeam în sufletul meu marea răspundere ce o am, când cuvintez despre soartea, despre rolul, despre drepturile și despre viitorul neamului românesc (*Trăiască*). Mi-a dat putere conștiința că ce spun, este adevăr și dreptate. Acum când stau în fața d-lor voastre, mă pătrunde un sentiment de o adâncă iubire de frate către frațeși precum acolo și aici mă întărește gândul să spun cuvântul de adevăr și de dreptate, căci numai cu cuvinte de adevăr și de dreptate ne putem afirma, ne putem cuceri drepturile. În fața lumii mari noi stăm cu o întrebare și suntem dator cu un răspuns. Spune-mi, care e soarta noastră și afirmăm, că această soartă a ajuns a fi nesuferită; dar atunci se naște întrebarea: pentru ce suferiți voi soarta aceasta? Ce să răspundem noi la această întrebare? Căci o deslegare se impune.

Mărturisim cu toții, căsoarta noastră e nesuferită (*Așa-i*). Dacă e nesuferită, urmează dar să nu o suferim. Apoi fraților, vedeți că pot să ne rădă în față, căci dacă ne plângem și declarăm, că soarta noastră e de nesuferit și totuși o suferim și azi și mâine și poimâine, ce va fi cu noi? Atunci vine cealaltă parte a feței și trebuie să ne întrebăm, ce e dar de făcut? Trebuie cu mare înțelepciune să răspundem: ca să ne mântuim noi și vrednicia de popor și conștiința de dreptate și marea răspundere ce-o avem în fața omenirii întregi. Pentru că dacă ne-am perde noi cumpătul, așa precum și-l pierd acei cari ne provoacă, atunci ușor am putea răspunde! Vedeți ce se petrece la o alegere de deputat numai. Dacă noi am răspunde prin fapte la provocările ce ni-se fac la alegeri, ce-ar urma? Siroaie de sânge și războiu civil! Să-i ferească Dumnezeu pe ei, ca să nu se îndrepte relele și întru adevăr să fim siliți prin fapte să răspundem la provocările ce ni-le fac. Dar nu am făcut în trecut lucrul acesta și am nădejdea că să vor îndrepta lucrurile prin virtutea noastră și că nu vom fi siliți în viitor să răspundem prin fapte. O revoluțiune nu se provoacă în mod măiestrit; ne-bun, e acela care duce poporul la vărsare de sânge, doar Istoria spune, că revoluțiunile, la vremea lor, dacă cărmuitorii nu au fost cuminte, nu s'au putut împiedeca. Noi nu voim vărsări de sânge; noi nu pregătim revoluțiuni, dar îi facem atenție pe ocărmitorii, că păcătuiesc împotriva chemării lor, când nu ne lasă să ne desvoltăm liberi și neîmpiedecați în ființa noastră națională românească. Dar dacă nu voim să răspundem cu revoluțiune la provocările lor, este totuși o revoluțiune, care trebuie să o susținem cu vrednicie: este revoluțiunea științei, a ființei noastre înțelepte împotriva neînțelepciunii lor. Aceasta ce însemnează? Că trebuie să dovedim aci, în parlament, prin zicere, înaintea lumii culte, că noi avem cele mai frumoase rezultate, că și lumea cultă cu noi este și precum a zis cineva dintre antevorbitorii noștri: cu noi este și Dumnezeu!

Noi trebuie să dovedim aici, în biserica noastră, în școlile noastre, în familia noastră, în casa orașului, în comitat, în parlament și înaintea Tronului Majestății sale și înaintea lumii întregi, că noi avem dreptate. Se lucrează în potriwa noastră întâiu și întâiu în numele ideii de stat! Dar ce este aceasta: stat? Ce este casa pentru familie, ce este patul pentru bolnavi, ce este poliția pentru oamenii iubitori de ordine, ce este cătana pentru apărarea țării! Ce este judecătoria, pentru cei ce-și scut dreptul și dreptatea! Statul este scutul nostru, statul este mama noastră cea bună — adevăc așa ar trebui să fie — (*Răsele*). Dar așa este statul nostru? Iată dară o idee de stat, care nu e stat și față de această idee de stat, care este tocmai în potriwa chemării statului, noi ne luptăm și zicem: Statul, ocărmitura, adevăc autoritatea, guvernul, ministrii și toate dirgătorii statului, trebuie să arete în toate instituțiunile statului ființa obștei, a cetățenilor, și să-i ocrotească pe cetățeni în toate drepturile lor, mai ales de lege, de limbă, de avere și de cultură, și dacă din întâmplare statul în ocărmitura sa trebuie să arete ființa aceasta compusă din mai multe popoare ale statului.

Sau cum? Noi suntem de vină, că ne-a lăsat pe noi D-zeu Români! Să vie cineva în numele unei idei de stat, luată din stele, din lună, iar nu din inimile cetățenilor și să zică: tu române lasă-ți mama și tata, moșii și strămoșii tăi, limba și legea ta și vino tu și primește jucăria, păpușica ce ți-o dau eu din mâna mea? Unul ca acesta ar fi nu numai prost, dar și rău, pentru că ar cere dela mine, ar pofti dela mine să-i dau ceea-ce mi-a dat Dumnezeu ca un talant de care sunt răspunzător, precum străbunii mei au fost răspunzători înaintea mea. Așa sunt și eu răspunzător pentru talantul acesta înaintea viitorului, înaintea nepoților, strănepoților și neamurilor viitoare. (*Trăiască*!)

Așa dar statul trebuie să ocrotească de-o potrivă pe toți, să ocărmitura cu dreptate pe toți cetățenii săi și dacă sunt de mai multe limbi, după cum cer mai multe limbi, dacă sunt mai multe națiuni, după cum pretind mai multe națiuni. Sunt state cu o singură națiune, cum e Italia, Franca, Spania; sunt alte cu mai multe limbi și cu mai multe nații, cum e Austria, Elveția, Belgia, Ungaria și Turcia, care încă poate ne va face de rușine peste câți-va ani. În aceste state compuse din mai multe popoare ce se întâmpla? Vedeți, în Elveția, francezul, neamțul, italianul, fie-care trăiește în viața sa națională nejenat, nebănuit, deși e țara franțuzască lângă Geneva și cantonul francez și sunt francezi elvețieni, dar nu simt nevoia să se alătorească către marea stat francez. Tot asemenea Nemții și Italianii. Pentru ce? Pentru că sunt fericiți în țara lor.

Iată ideea de stat înțelepțește aplicată, și o idee de stat prosteste aplicată — cum se întâmplă la noi. Așadar cu ideea de stat n-au dreptate. Să vedem mai departe, care este puterea lor, temelia lor politică față de noi? «Limba de stat». Dar v-ați gândit, ce însemnează cuvântul acesta: limbă de stat? Unde a-ți văzut limbă de stat? A-ți văzut limbă românească, limbă ungurească, nemțească, turcească, ce vreți dar limbă, de stat unde a-ți văzut? O limbă de stat de sine stătătoare nu există. Și nimeni pe lume,

nici individ, nici popor, nimeni nu are dreptul de a impune limba sa altui popor. (*Trăiască*). Acesta este principiul, gândirea temeinică a naturii, este voința lui Dumnezeu, ca fiecare să trăiască în limba sa și dacă odată e legea firei ca un individ sau popor să trăiască în limba sa națională, d'apoi îmi pierd eu dreptul acesta când mă întrunesc cu alt popor pentru a alcătui un stat? Nu numai că nu pierd, dar câștig în chestiunea dreptului, că aflându-mă liniștit și odihnit în patria mea, în țara mea, în care numai cu limba și ființa mea națională pot trăi, cu atât mai vărtos să-mi îndeplinesc datoria față de țară, jertfînd averea, sângele meu și al fiilor mei.

Așadar, în chestiunea aceasta, iată onorată adunare, că dușmanii noștri politici iar n-au dreptate. Din contră, noi avem dreptul, ca să putem trăi cu limba noastră, în țara, pe care cu alte popoare o alcătuim. Dar atunci se va zice: cum să fie atâtea limbi și națiuni în țară? Firește! Câte a lăsat Dumnezeu! (Așa e! Trăiască!) Prin urmare, aici numai un singur mod este de a deslega întrebarea aceasta mare: buna înțelegere a popoarelor: fii națiunii române să se înțeleagă cu fii celorlalte națiuni, ca pentru buna noastră conviețuire cât să jertfim din drepturile noastre. Tot așa cum e în Elveția, unde Italianii, Francezii, Germanii trimit delegații lor în așa numitul consiliu federal central și se înțeleg cum să-și folosească limba lor în afacerile statului, dar în biserica lor, în școlile lor, în judecătorii lor, în viața, în care e îndreptățit cetățeanul să trăiască cu familia sa, acolo cu limba sa națională trăiește. Așa trebuie să fie și la noi. Nu este limbă de stat, într'un stat polietnic, și limbile statului sunt limbile naționalităților. Așa suntem și cu chestia votului universal. Noi susținem, ca drept de vot să aibă fiecare cetățean, care contribuie la susținerea statului. Ba nu, zic ei. Trebuie să dăm drepturi la toți cetățenii. Dar cum? Așa, că prin lărgirea dreptului de vot să ne susținem egemonia și supremația. Ce e aceasta în veacul al XX-lea? Hegemonie, adevăc stăpânirea unui popor asupra altuia? A făcut Dumnezeu popoarele pentru libertate, sau le-a făcut pentru robie? Slobode le-a făcut, ca să-l laude pe Dumnezeu în firea și ființa lor. Așadar și atunci, când noi cerem pentru toate popoarele, pentru toți cetățenii, deopotrivă dreptul votului universal și atunci ne arătăm noi superiori! Prin lupta aceasta de idei și de gândire nu numai că-i învingem, dar la pământ umilim toate sforțările lor cu gândiri scrintite. (*Trăiască*!)

Să mergem mai departe onorată adunare, să luăm din fir în fir toate treptele vieții unei națiuni: ați auzit, că se atîng de școala noastră, de biserica noastră, acuma până și la rugăciuni vor să se atîngă. Auziți voi mamelor, voi cari până amu ați luat pe genunchi pe dulcii și dragălașii voștri copilași ce vi-i dăruit Dumnezeu și i-ați învățat în limba străbună să zică: »În numele Tatălui și al Fiului și al sf. Duh« scl. nu auziți, că vin acei mișei să vă silească, că de amu când veți lua iarăși în brațe pe scumpii voștri copilași, apoi să auziți că îngăna vorbele sfinte în limba neînțeleasă de voi? Da să poate lucrul acesta? (Nu se poate! Jos cu ei!) Iată și aici cât de înalți suntem noi preste acești politicieni! Noi cu min-

tea firească, cu afirmarea noastră, după legile naturii, față de ei cu pretențiunile lor nejustificabile. Noi cu ideile mari de libertate, egalitate și frățietate: unde sunt ei cu ideile acestea? Noi le voim în faptă și ființă pentru noi și pentru ei și pentru toate popoarele.

Să stabilim prin urmare un lucru bine: în țara aceasta sunt popoare asupritoare și popoare apăstate Maghiari, Români, Slovaci, Sârbi, Sași, Nemți și e o clasă privilegiată, o casă domnitoare, care vrea să stăpânească. — În potriwa acestor uneltiri, care se numesc sistem politic, care stăpânește în Ungaria, noi, în numele umanismului, în numele omenirii, în numele libertății și în numele civilizațiunii trebuie să ne ridicăm, și cu toate puterile, cu toate armele dreptății și a minții trebuie să ne luptăm în potriwa acestor dușmani, căci acei, cari sunt dușmanii noștri, sunt dușmanii omenirii, ai civilizațiunii, ai tuturor popoarelor. (*Jos cu ei*). Acestea am dorit să vă spun, pururea am avut în inima mea ideea aceasta sfântă de libertate, egalitate și frățietate. Acum, când număr mai mulți ani, ca acum 10 ani și înaintez cu etatea și cu zilele, cu atât simțesc în mine întărindu-se ideile acestea de libertate, egalitate și frățietate, (*Bravo Ovațiuni*) și dacă timpul va cere, înainte de m-ași scobori în mormânt, steagul aș lua, steagul libertății, egalității și frățietății și l-ași purta preste toată românimea, să falfăie strigând: jos cu tirania, să trăiască libertatea, egalitatea și frățietatea între toate popoarele!! (*Prelungile ovațiuni*).

Adunarea comitatului Sibiu. Dăm astăzi câteva amănunte cu privire la adunarea extraordinară a comitatului Sibiu, în care d-l adv. Dr. de Lemeny a făcut declarația publicată în n-rul de ieri al ziarului nostru.

După cetirea petițiunii orașului Vârșeț în afacerea condamnării obstrucțiunii parlamentare actuale, s-a primit următoarea propunere a comisiei permanente: »Adunarea comitatului Sibiu sprijinește călduros petițiunea orașului Vârșeț și prezintă aceasta hotărâre cu un raport corâspunzător camerei deputațiilor«. Înainte de a se vota această propunere, d-l adv. Dr. Liviu de Lemeny a făcut declarația cunoscută.

Căsătoria a doua a preoților. D-nul I. Rusu Abrudeanul publică în »Adevărul« un interview cu Escel. Sa Metropolitan Mețianu. Intre altele Escel. Sa a spus următoarele în chestia căsătoriei a doua a preoților de mir:

»În primăvara aceasta, am fost solicițat de către Ioachim III, patriarhul din Constantinopol, toți capii bisericii ortodoxe de răsărit, să ne dăm avizul asupra chestiunii, dacă este sau nu admisibilă căsătoria a doua a preoților de mir, rămași văduvi și cu copii de crescut. Sinodul nostru episcopesc, singurul for competent în asemenea materie, sesizat fiind de mine, a răspuns afirmativ la această întrebare. Tot afirmativ au răspuns și

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Pentru adunarea din Blaj a „Asociațiunii“.

— *Raportul general al comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« către adunarea generală, convocată în Blaj, la 28 și 29 August 1911.* —

(Urmare).

Celelalte despărțăminte n'au desfășurat aproape nici o activitate pentru răspândirea culturii în popor, ba unele nici n'au funcționat. Numărul despărțămintelor active în cursul anului 1910 a crescut totuși cu 11 față de anul 1909, așa că progresul ce l'au făcut aceste organe ale Asociațiunii, e destul de multămitor. Și semnele din anul acesta promit, că în câțiva ani aproape toate despărțămintele își vor împlini conștiințios datoria față de cultura națională.

Activitatea cea mai însemnată a despărțămintelor a fost răspândirea culturii între țărani și cărturari, aranjând prelegeri populare, conferențe, reprezentații teatrale,

șezători culturale, cursuri de analfabeți, expoziții și înființând agenturi și biblioteci populare la sate.

Comitetul central pentru a înlesni ținerea prelegerilor populare la sate, în cursul anului 1910 a împărțit ajutoare de câte 100 cor. următoarelor despărțăminte:

1. Abrud-Câmpeni. 2. Alba-Iulia. 3. Beiuș. 4. Brad. 5. Brașov. 6. Ludoș. 7. Lugoj. 8. Merceurea. 9. Năsăud. 10. Orade. 11. Panciova. 12. Săliște. 13. Sebeș. 14. Șimleu, iar desp. Bistrița, 200 cor. și despărțămintelor Turda și Zărnești câte 50 cor.

Aceste 17 despărțăminte, cari au primit suma de 1700 cor., au ținut, în total, 305 prelegeri populare, dintre cari Brașovul a ținut 44, Năsăudul 51 și Săliștea 68. N'a ținut nici o prelegere, deși a primit ajutorul de 100 cor. desp. Alba-Iulia, din cauza împrejurărilor excepționale, iar câteva despărțăminte au ținut un număr mai mic de prelegeri: Beiuș, 6, Merceurea, 6, Murăș-Ludoș, 7, Panciova, 1, Șimleu, 5, Turda, 2, deși fiecare era obligat să țină cel puțin 10 prelegeri.

Numărul prelegerilor populare ținute în cursul anului 1910, împreună cu cele ținute de conferențiarul agronomic, după cum se poate vedea din anexa IV. și V. e de 497, prin urmare arată un spor de 86 de prelegeri față de anul 1909. După

informațiile primite dela domni directori ai despărțămintelor, aceste prelegeri au fost ascultate aproximativ de 100.000 de țărani.

Ca să se vadă ce chestiuni s'au tratat în cele 502 de prelegeri, am întocmit următorul tablou:

1. Despre chestiuni culturale, sociale, morale și religioase s'a vorbit în 133. 2. Despre Asociațiune și scopurile ei în 60. 3. Despre economie și ramurile ei în 97. 4. Despre igienă în 58. 5. Despre istorie și geografie în 22. 6. Despre chestiuni financiare (asigurări, însoțiri etc.) în 49. 7. Despre chestiuni practice de drept în 18. 8. Despre limbă și literatură în 26. 9. Despre industrie și comerț în 7. 10. Nu e indicat subiectul la 27. Total 497.

Cum vedem, cele mai multe prelegeri au tratat chestiuni culturale, sociale și economice. Trebuie să constatăm cu plăcere, că în anul 1910 s'a dat o mai mare atențiune ca în trecut chestiunilor privitoare la organizarea economică a țărânimii prin însoțiri.

E interesant să se știe, cari profesuni din pătrura noastră cărturărească sprijinesc mai intensiv Asociațiunea la răspândirea culturii în popor. Spre acest scop am întocmit următorul tablou al conferen-

țiarilor populare, împărțindu-i după profesii:

- 82 de preoți au ținut 140 prelegeri. 61 de învățători au ținut 104 prelegeri. 22 de profesori au ținut 92 prelegeri. 19 advocați au ținut 37 prelegeri. 17 funcționari de bancă au ținut 29 prelegeri. 2 agronomi au ținut 16 prelegeri. 5 medici au ținut 9 prelegeri. 1 farmacist a ținut 1 prelegere. 14 funcționari adm. au ținut 13 prelegeri. 1 inginer a ținut 1 prelegere. 5 studenți au ținut 9 prelegeri. 1 veterinar a ținut 11 prelegeri. 1 femeie a ținut 1 prelegere, la 29 neindicată profesiunea conferențiarului. Total 231 conferențieri au ținut 497 prelegeri.

Din acest tablou rezultă că preoțimea și dascălimea, cum era și firesc, au ținut cele mai multe prelegeri, și anume $\frac{2}{3}$, iar restul profesiunilor numai $\frac{1}{3}$ parte din toate prelegerile.

La acest loc trebuie să amintim că, dela 1 Septembrie 1910, Asociațiunea a avut și un conferențiar agronomic, angajat provizor pe un an, ca să cutriere despărțămintele și să dea țărânimii îndrumări practice din domeniul economiei. În cursul anului 1910 conferențiarul agronomic a ținut în total 13 prelegeri populare.

(Va urma).

Sărbii din Ungaria și cei din Serbia; după câte știu, chiar și Rușii. M-am mirat însă mult aflând, că Sinodul bisericii din România este în contra celei de a doua căsătorii a preoților — singurul mijloc de a alunga imoralitatea și restriștea din casele preoților rămași văduvi și cu copii.

De la ordinea zilei.

— »Preoți cu crucea 'n frunte«. — A murit Cârțan. —

Știrea, că la adunările și serbările culturale din Blaj vor lua parte toți prelații noștri, 6 la număr (scaunul episcopesc din Gherla e vacant) a produs o surprindere plăcută la publicul românesc și o vie bucurie pretutindenea. Se pare a reînvia timpurile mari, de frăție, când a sosit la Blaj episcopul Șaguna dela Sibiu, cu conzistorul său și cei doi prelați Leményi și Șaguna au prezidat pe »Câmpia libertății«.

Ziarele noastre comentează acest eveniment și-l remarcă ca un moment istoric de mare importanță în viața noastră culturală.

»Seara« din București scrie între altele următoarele asupra acestui eveniment:

Se vor întruni frățeste în istoricul oraș al generației dela 1848, cei doi Mitropoliți și cei patru Episcopi ai româniei din regatul ungar, ca să înfăptuiască încă odată, drept pildă generațiilor viitoare sfatul postului și profetului redeșteptării naționale: Preoți cu crucea 'n frunte, căci oastea e creștină, deviza-i libertate și scopul ei prea sfânt!

Nevoile, problemele și idealurile culturii românești au însuflețit totdeauna pe păstorii celor două biserici românești din Ungaria.

...Peste toate deosebirile de confesiune, peste toate tendințele separatiste, s-a ridicat necontenit și a biruit ideea națională suverană! Incercări de a desbina, prin cele două confesiuni au fost și mai sunt. Unele veneau și mai vin din partea dușmanilor externi, altele chiar din partea fiilor rătăciți. Dar glasul hotărâtor al obștei românești de peste munți a înfierat și înferează asemenea încercări ca pe niște porviri blăstămate...

Fapta cu adevărat istorică a Episcopilor de peste munți se învrednicește de lauda tuturor bunilor Români!

A murit badea Cârțan! A murit pe pământul liber al României, la Poiana Țapului, în una din cele mai frumoase regiuni pământenești, unde a fost adăpostit din marinimia d-lui Lahovary, fostul ministru rezident al țării la Roma.

A murit Cârțan, vecinul pribeag prin toate colțurile locuite de Români și prin centrele gîntei latine: Roma, Paris ș. a. Figura lui simpatică și cunoscută tuturor nu va mai apărea pe la adunările noastre naționale, pe la frunțașii noștri și prin redacțiile ziarelor noastre, unde întra curajoz și cu vecinica salutare:

— Să trăiți, d-lor redactori!

Cârțan avea o iubire nestănsă pentru poporul român și îl durea în suflet apăsarea lui, nedreptățile, ce le suferea și în deosebi lipsa de cultură mai înaintată la popor. Acestea îi și dădea el expresiune de multe ori. Și prin graiu și prin răspândirea de cărți — pe cari le aduna aici și cu deosebire în România — el se silea a lumina poporul dela sate, pe unde își îndrepta pași-i rătăcitori... Dar tocmai pentru aceasta el stătea vecinic pe picior de războiu cu impenații satelor noastre, cu gendarmii. Aceștia vedeau în el un »agitator« și-l prigoneau, îi confiscau cărțile, ba îl și maltratau. Denunțat, că are cărți oprite în casa sa din Cârțișoara, i-a fost confiscată toată biblioteca și cărțile arse, din ordinul tribunalului din Brașov. Atunci Cârțan a fost și întemnițat mai mult timp în Brașov.

A suferit deci și bietul Cârțan pentru iubirea sa de neam.

Mai era mândru Cârțan și de origi-

nile neamului nostru și că aparținem gîntei romane. Aceasta mândrie l-a făcut să ealce plaiurile Italiei și să vază cu ochii pe »maica Roma cea bătrână« și să vază apoi Parizul, giuvaerul Franciei...

Când s'a relntors dela Pariz, l-am întreat cum s'a orientat în Pariz, fără să știe franțuzește?

— Am știut patru cuvinte franțuzești — mi-a spus el. Cum am sosit la gară în Pariz, în învălmășeala aceea mare, am strigat ca în munte: — *Vive la France!*

Poliția văzându-mă îmbrăcat ciobănește, exotic pentru Pariz, îndată a pus mâna pe mine, gândind, că sunt un smintit, iar eu atunci le-am zis:

— *Consulat roumain!*

Atâta știam și eu, dar oamenii poliției au înțeles și m'au dus la consulatul României. Aici am fost primit cu mare bucurie, am fost găzduit românește și mi-s'a dat un călăuz pentru Pariz.

— Și ce ți-a plăcut mai mult în Pariz?

— Mormântul lui Napoleon cel mare...

Cârțan a mai fost la Ierusalim, la Budapesta și Viena de mai multe ori, și la Sigmaringen, rezidența principilor de Hohenzollern.

Acum pribeagul cioban s-a liniștit. Figura lui tipică nu va mai fi văzută pe la adunările noastre.

Dormi în pace, bade Cârțane!

sm.

Din despărțămintele »Asociațiunii«.

Din despărțământul Năsăud.

— *Secția Năsăud a »Asociațiunii«.* —
— *Raportul secretarului despre lucrările secției Năsăud a »Asociațiunii« în anul din urmă.* —

— Urmare. —

22. În Ilva-mare s-au ținut în cadrele agenturii următoarele prelegeri populare:

a) Ioan Slăvoacă, preot și președintele agenturii: »Despre cei trei magi la nașterea Domnului nostru Isus Cristos«.

b) Dr. George Stoian: »Din igienă«. (Despre curățenie, îmbrăcăminte, locuință, morburii molipsitoare și mijloacele de apărare).

c) Onisim Sas: »Despre Alcool«.

d) Ioan Tivadar: »Despre Stupărit«.

Din raportul agenturii mai reiese, că biblioteca agenturii se urcă de prezent la suma frumoasă de 111 volume, și că este foarte cercetată, mai cu seamă de tineret. Astfel anul expirat s-au cetit în total 182 de cărți. Membrii agenturii sunt 2 membrii ordinari (Ioan Slăvoacă și Dr. George Stoian) și 6 membrii ajutători.

De altcum această agentură și cea din Rebrîșoara sunt singurele agenturi cari au dat ascultare recerărilor noastre continue și au desvoltat o activitate independentă de centrul despărțământului.

23. În Rebrîșoara s-au ținut în cadrele agenturii 2 ședințe; a fost încredințat învățătorul Nicolau Pop cu ținerea unei prelegeri populare: »Despre folosul reuniunilor și în special a grănarului bisericesc«.

Rezultatul a fost, că prin contribuiri benevole dela poporul credincios, cvantul acestui grănar s-a urcat până la finea anului 1910 aproape cu 1000 mierțe bucate.

Tot cu sprijinul și sub influința agenturii s-a mai înființat în Rebrîșoara o reuniune de consum, o reuniune de înmormântare, o reuniune de vite, o reuniune de cântări și o reuniune de lectură.

Agentura numără: 1 membru ordinar și 18 ajutători.

În reasumat, în anul expirat s-au ținut în total 63 prelegeri populare în 23 de comune. S-au înființat 13 agenturi noi și s-au întregit și reorganizat agenturile din celelalte cercuri.

De-asemena s-au înființat și 15 biblioteci populare, pe lângă cele esistente. Spesele de cărușie, împreunate cu ținerea acestor conferințe, fac 150 de coroane.

Agenturi s-au înființat până acuma în comunele: Rebrîșoara, Rebra mare, Parva, Nepcs, Feldru, Ilva mare, Ilva mică, Leșu, Maieru, Bodna-veche, Telciu, Mocod, Tăure, Mintiul românesc, Nimigea românească, Zagra, Lușca, Salva, Hordou, Mititei, Runc, Bichigiu, Suplaiu, Poieni, Găureni și Romuli. Mai sunt încă 6 comune, aparținătoare acestui cerc, în cari până

acuma nu s-au înființat încă agenturi, dar sperăm, că în decursul acestui an se vor înființa și acolo.

Bibliotecile populare avem în total 27, în 27 de comune (agenturi). Numărul cărților din bibliotecile populare se urcă la circa 1800 de opuri.

Ce privește numărul membrilor acestui despărțământ încă ne putem lăuda cu un mănunchiu frumos de membrii. Astfel avem: 11 membrii fondatori, 28 membrii pe viață, 45 membrii ordinari și 320 membrii ajutători.

În general luat prelegerile populare au fost foarte bine cercetate. Numărul ascultătorilor la toate prelegerile din anul acesta se urcă la circa 6—8000. În cele mai multe comune întreg satul cu femeii, cu copii au luat parte la aceste prelegeri, iar însuflețirea pe urma prelegerilor era cât se poate de mare. Rezultatele acestor prelegeri încă se pot vedea. Reuniuni de consum, reuniuni de înmormântare, reuniuni de cetire, reuniuni de cântări s-au înființat în scurtă vreme. Apoi țărani la sfatul prelegătorilor încep a-și procura tot soiul de mașini agricole, ca: mașini de treerat, mașini de uscat poame, mașini de scărmanat lăna, mașini de stors mustul, mașini de fabricat oleiu etc. Neîncrederea providențială a țărâniei față de cărturărie, alimentată de nădrăgării străini, fără de scrupule în alegerea mijloacelor de jupoire — începe să dispară și tot mai mare este alipirea țărănilor față de adevărații lor conducători. Azi nu mai se simte deosebire între domni și țărani, toți suntem una, toți suntem fiii aceluiași popor, toți suntem Români de limbă, neam și lege.

(Va urma).

Atragem atențiunea on. public asupra magazinului nostru, unde să vinde de azi începând lîngeria din cauza supra-abundenței cu preț tare scăzut. — *Frații Simcy.*

ȘTIRI.

— 10 August v.

Tuturor participanților la festivitățile de la Blaj li se aduce la cunoștință, că numele stațiunii unde au să se coboare este *Küküllőszeg* și nu *Balázsfalva*. Prin urmare bilete de tren să se scoată până la *Küküllőszeg*, unde oaspeții vor fi așteptați de membrii comitetului de primire și de încvartirare.

Biletele pentru membrii Asociațiunii cu reduceri pe căile ferate pentru Blaj — dacă vor sosi — se află la *casuarul despărțământului d-nul C. Bobancu*, funcționar la Albina. — *Comitetul desp. Brașov.*

Mania de confiscare. Din Arad ne vine o știre interesantă. Poliția a confiscat alaltăieri un steag papal (alb-galben), care era arborat pe edificiul cercului catolic. Cu toate protestele membrilor cercului poliția le-a croit o pedeapsă de 70 cor. pentru transgresiune în contra ordinului ministerial Nr. 62698 din 1885, a suspendat însă plățirea sumei pe timp de un an. În contra acestei confiscări, care este o nouă dovadă a șovinismului exaltat, se va ridica protest la Sfântul Scaun din Roma.

Deschiderea secției române la expoziția din Turin. Sămbătă dimineața s-a deschis cu mare solemnitate secțiunea Italo-Română la expoziția internațională din Turin, în fața unui numeros public, compus din comitetul acestei secțiuni, comisarii celor-lalte națiuni, notabilitățile orașului și comitetul expoziției. D-nul M. D. Botez, președintele secției române, a rostit o cuvântare, arătând că numai simțământului de înalt patriotism și dragostea nemărginită către sora lor de origine, Italia, nu au ținut seamă de nici un sacrificiu, pentru ca tricolorul român să falfăie în mijlocul celorlalte națiuni. Aduce laude muncii țărașe și progresului Italiei, și mulțumește, în numele expozanților, comitetului expoziției, și în special d-lui senator Villa, președintele comisiei executive și d-lui profesor Frescura, delegatul secției străinilor, cari au dat cel mai necondiționat concurs.

D-nul profesor Frescura a răspuns, că sunt națiuni cari au făcut sacrificii enorme și nu i-a produs atâta bucurie ca acuma, când vede alături pe sora mai mică de origine Română. D-sa se bucură de marile progrese realizate cu pași repezi de România. Apoi s-au servit șampanie și vermut, unde s-a toastat pentru familiile regale ale ambelor națiuni.

Crucea lui Tudor Vladimirescu, ridicată din inițiativa d-nei Smara, a fost așezată în fața mitropoliei din Târgoviște. Această cruce are o înălțime de 3.70 m. și conține următoarea inscripțiune: Eroului Tudor Vladimirescu, martir al redeșteptării naționale. Crucea va fi inaugurată la 20 August v., cu prilejul congresului învățătorilor.

Starea papei. Telegrama din Roma anunță, că Papa se consideră deplin restabil de boala sa.

Aviz. Amăsurat înțelesului din lunie rog pe toți colegii din liceu să ia parte la întâlnirea de 10 ani pe ziua de 26 August n. 1911 în Blaj. Dimineața la oarele 6^{3/4}, parastas, la 10 a. m. vizite la profesori, la 1 p. m. masă comună. Blaj, la 20 Aug. n. 1911. — *Ștef. Pop*, prof.

Teatrul antic la Sinaia. Primul teatru antic în mijlocul naturii în România, va fi inaugurat la Sinaia la 14 August, ora 3 p. m. Se știe, că A. S. R. Principeasa Maria a binevoit a accepta înaltul patronaj al acestei opere de mare artă — a cărei inițiativă este pusă sub auspiciile unui comitet. Artiștii cari vor da concursul lor la această operă sunt dintre cei mai buni și mai cunoscute și a nume maestrul Dinicu, distinsul șef al orchestrai ministerului de culte și instrucțiunii publice, împreună cu mai mulți artiști ai teatrului național: d-nele Lucia Sturdza, Maria Giurgea, O. Brăneanu-Achaume, d-ra Kernbach, d-nii Tony Bulandra, Manolescu, Petrescu, Bulfinsky, Nițulescu.

Escadră rusă la Constanța. În cursul lunii Septembrie va sosi la Constanța escadră rusă de pe marea neagră. Escadră va rămănea în acest port maritim mai multe zile. Comandantul escadrei, însoțit de câți-va ofțeri, se va duce la Sinaia, spre a saluta pe M. S. Regele în numele M. S. Țarului Nicolae II. Cu acel prilej se va oferi un prânz de gală la castelul Peleş, în onoarea ofțerilor ruși.

Serbările de încoronare din India. Ziarul »Daily Mail« află din Calcuta, că programul serbărilor de încoronare a fost cu totul restrâns, pentru că India este amenințată de foamete din cauza nereușitei recolte. Afară de aceasta a izbucnit holera la Delhi.

În 1 Septembrie st. n. află aplicare în cancelaria subscrișului un scriitor. Reflecțiunii să se adreseze imediat mie. Dr. Traian Pop, advocat, str. Lungă Nr. 9.

Aviz. Moara ce formează proprietatea bisericii gr. or. din Zărnești, fiind distrusă de foc, este de reclădit. Doritorii de a lua parte la reclădire, să se adreseze în timpul cel mai scurt la epitropia parohială. Zărnești, în 6 August 1911. *Comitetul parohial gr. or.*

ULTIME ȘTIRI.

Blaj, 23 Aug. n. Inginerul A. Vlaicu a sosit eri aici. Examinând Câmpul Libertății, destinat pentru sborurile d-sale, l-a aflat foarte potrivit pentru ascenziunile de Marți.

Orăștie, 23 Aug. Eri s-a început pertractarea în chestiunea petiției, date de alegătorii români contra mandatului de deputat al lui Farkas Pál. Jude investigator este Ujvárosi, de la tabla reg. din Cluj. Pertractarea decurge cu ascultarea martorilor.

Petersburg, 23 August. Sub castelul imperial din Livadia s'a descoperit un tunel, care a fost săpat de către revoluționari. Fundamentele castelului fiind slăbite, sunt temeri, că se va produce o prăbușire.

Proprietară:

Văd. Elena Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor resp. Ioan Spudercă

Városmajor - Sanatorium și „Hydrotherapie“

26 odăi aranjate cel mai modern; Supraveghere medicală constantă.

Telefon 88—99.

Birou central, stabiliment medical, Ferencz körút 29 n. a. 8—9; d. a. 3—5.

Director, șef.

Dr. Cosmutza.

MARE ASORTIMENT

în ghete anatomice pentru copii.

Prețuri unitare fixe.

4.50. 6.50 7.50 8.50 10 Coroane.

Moskovits Farkas & Cie.

Fabrică de ghete și cisme. Societate pe acții:

Filiala Brașov, Strada Porții Nr. 59.

Apă de cură și răcoritoare de Borsek

regina apelor minerale cu acid carbonic.

Apă de izvor de Elépatok vindecă cu siguranță boalele de stomac, rărunchi, splină, ficat și fiere.

Isvoru Matild din Bodek cea mai curată și mai prețioasă apă acidă.

Apă sărată de Stolca. Apă de cură specială pentru diabetici.

Deposit principal la firma Theil L. & E. O. comercianți de ape minerale. Telefon 364.

Casă de vânzare

din Strada laterală (Brașovul-vechi) Nr. 32-a zidită modern, liberă de dașdie.

Tot odată în această casă este de închiriat dela Sân-Mihaiu 3 odăi,

bucătărie, odae de baie. La cas de trebuință și grajd.

Informații se pot lua din cofetăria d-lui Carl Bodendorf, Strada porții Nr. 44. 1556 1—6

Avis.

Struguri de masă culeși proaspeți din aceiași zi, trimite franco în coșuri de 5 Kilo à 4 kor. 40 b. în tot locul unde este oficiu postal. Asemenea și miere curată câte 5 kgr.

Ioan Szabo,
Versecz Csillag utca 4.

De închiriat.

Cuptorul și casa veciniei a V-a din Scheiu, Strada Prundului No 19

este de închiriat petreizani începând din 29 Septembrie n. 1911.

Oțertele în scris să se înainteze până la 1 Septembrie la Tatăl de vecini **George Navrea**, Băile Eforiei, de unde se pot lua și informațiuni mai deaproape.

Hotel Central

Nr. 1

Renovat din nou, odăi frumoase și sănătoase. Prețurile dela 2 coroane în sus. Sală mare pentru nunți, banchete, baluri, concerte, etc. **Bucătărie renumită. Restaurant în Grădina Hotelului.** Vinuri curate de Ardeal, Bere Steinbruch, Serviciu prompt. Omnibus pentru gară la toate trenurile. **IOSEF WYHANEK, Hoteller.**

Curelărie, selărie, fabricație de giamantane și hamuri.

Tot felul de obiecte de voiaj, lucrează după dorință, asemenea și Reparaturi

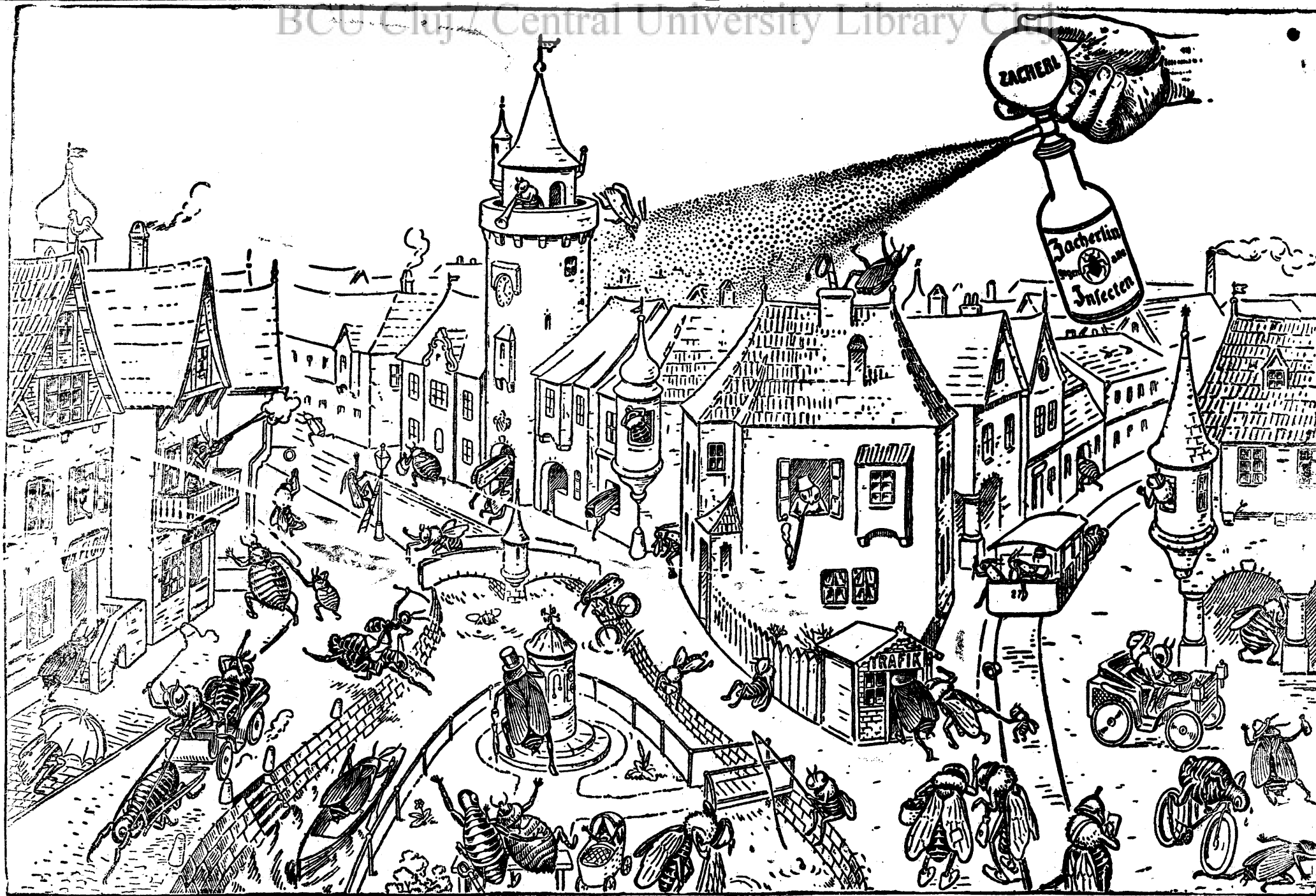
Mihail Mooser

Brașov, Brașo-vechi.
Strada lungă 37.

Se caută o femeă

care la un domn de sine stătător mai în etate să grijească de tot ce să cere la casă; locuște în cetate.

Informație mai deaproape la administrația foii.

Onorabilul comerciant tine de a vinde mușterilor săi „ZACHERLIN“ cerut de ei, care are efect incomparabil de bun și nu un alt surogat.

Din nefericire mai există și alți comercianți!

De aceia avertisăm pe amicii veritabilului „Zacherlin“ de a băgă bine de samă, să nu li se vândă sticle cu Zacherlin bine imitate, ci să observe ca numele „Zacherlin“ să fie pus pe ele,